

fenntarthato@civilizacio.hu

Augusztus 2.: 1976: Kiszely Károly 22 éves esztergályos, római katolikus civil teológushallgató megtagadta a katonaszkodást. Aug. 6-án 33 hónap börtönrre ítélték, amit végig letöltött (kedvezményt a katonaság-megtagadók nem kaptak, mert nem bánták meg tettüket). Zöld meditációk c. könyve 1985-ben jelent meg szamizdatként.

Augusztus 22.: 1895: Gróf Almásy László Ede Afrika-felfedező születése (+1951. márc. 22.). Legjelentősebb felfedezései a Líbia, Egyiptom és Szudán határán fekvő Uweinat-hegység sziklafestményei. 1935-ben megtalálta az Egyiptom déli határvidékén, a Nílus egyik szigetén élő, a XVI. században a törökök által elhurcolt magyarok leszármazottait, a magyarabokat. Életéről készült Az angol beteg című amerikai film, amely 1997-ben kilenc Oscar-díjat kapott.

Augusztus 31.: 1979: Egy elhaladó teherautóból babakocsijára dobott kővel megölték Adeline Schwartz Amish-kislányt. A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy az autóban ülő négy fiú számos más bűntettet is elkövetett az Amish közösség ellen. A szülők és a közösség megbocsátott.

A kb. százezer fős Amish erőszakmentes keresztény közösség az USA több államában él önálló farmokon, egy-két száz fős falvakban a természettel összhangban. Az Európából a katolikus és protestáns üldözések elől menekült, legalább vallási nyelvként ma is egy önémet dialektust használó egyház teljesen elkülönül az államtól. Semmiféle állami támogatást nem fogadnak el. A katonaszkodást megtagadják.

Gyermekek külön engedéllyel együtt dolgozhatnak szüleikkel (hiszen a gyermekmunka egyébként tiltott az USA-ban). Saját iskoláikban hivatalos képzés nélküli tanítók oktatják gyermekeiket, továbbtanulás nincs. Az ötvenes években számos szülő töltött le többhetes elzárást amiatt, hogy gyermekeiket nem engedték állami iskolákba, de 1972-ben a Legfelsőbb Bíróság az ún. Wisconsin állam kontra Jordan perben a javukra döntött.

A társadalombiztosítás fizetését is megtagadták, mondván, hogy ez nem adó, hanem biztosítás, márpedig a bajba kerülőkről, öregekről, betegekről az egyház dolga gondoskodni, nem az államé. Az adóhivatal 1961-ben elkezdte behajtani rajtuk a tb-t, de ez közfelháborodást váltott ki, és 1965-ben a Legfelsőbb Bíróság az Amish egyháznak adott igazat.

A fotózás, filmezés elől elhúzódnak. Csak maguk közt házasodnak, emiatt némileg gyakoribb körükben néhány genetikai probléma (törpeség, nagyothallás). A vallás nem különül el az életüktől, nincs templom, imaház, hittan. Az istentisztelet minden második vasárnap a családi otthonokban tartják.

A technikai változásokat társadalmi hatásai alapján szelektálják, tiltják. Nem kapcsolódnak rá a villamos energia-hálózatra (amióta a tej hűtését a gazdaságokban kötelezővé tették, szélkerekes és aggregátoros áramfejlesztőket használnak, de csak a hűtőtornyokhoz). Nincs autójuk, mert az az individualizmus eszközeként (mint a magántelefon is) szétzilálja a közösséget (de taxit, bérautót használhatnak szükség esetén).

A csürben használnak gépeket a nehéz munkákhoz, de a földeken nem használnak traktort, mert az elvenné a fiatalok munkáját, és azok arra kényszerülnének, hogy a városi gyárakba menjenek dolgozni. (A XX. század harmadik negyedében szerte az ipari országokban a mezőgazdaságból élő lakosság kb. a népesség egyharmadáról egyharmadára csökkent, óriási tömegek kényszerültek a városi munkáséletbe.)

Az Amish egyházban (ellentétben pl. a mennonitákkal) szigorú kiközösítés van, ha egy megkeresztelt tag nem tartja be a szabályokat. Viszont az Amish-fiatalok 20-22 éves korban szabadon dönthetnek az Amish egyházba való belépésükről, megkeresztelésükről, és 85%-uk ezt választja. A többi 15% nincs kiközösítve, jó kapcsolatban maradhat a közösséggel, barátaival, kultúrájával, gazdaságával.

Szeptember 1.: Szent Egyed napja, aki a remetebarlangjába menekülő szarvast saját testével védte meg a vadászó király nyilától.

1979-ben Merza József megtagadta a (tartalékos) behívót. Az ENSZ 96 országról 1982-ben készített jelentése (további 54 ország nem adott információt) Magyarországon külön említi a római katolikus katonaság-megtagadókat.

Szeptember 5.: Szept. 5: 1927-ben megnyitották a Országos Magyar Biológiai Kutatóintézetet Tihanyban. A Balaton vízminőségének és élővilágának védelmét hangolja össze.

(Csak a pénzühiánynak köszönhető, hogy van Balatonunk. A XIX. században a vízügyesek megterveztek lecsapolását, Bécs aláírta, a környező vármegyék boldogan kiszámolták, mennyi termőföldet nyerneek...)

1940-ben Michael Lerpscher német katolikus katonaság-megtagadót lefejezték Berlinben.

Szeptember 9.: 1730-ban 353 ember halt meg a favágók fejszéitől, amikor a fákat átölve saját testükkel védtek a kivágás ellen a bisnoi törzs Khedsadali falujában (Észak-India). A fákat Adzsit Szingh maharadza palotaépítéséhez vágták ki. A tömegmészárlás okozta népfölkelés hatására a maharadza törvényben tiltotta meg, hogy a bisnoi települések körzetében bárki állatot öljön vagy fát vágjon ki.

1828-ban született Lev Tolsztoj pacifista orosz író, a világirodalom egyik legnagyobbja (+1910. nov. 20.). Társadalom- és egyházkritikája miatt Tolsztojt (máig is fenntartva!) kiközösítették az orosz egyházból. Válaszul ezt írta a zsinatnak: „Hiszem, hogy mindnyájunk életének értelme a bennünk levő szeretet növelése.”

Szeptember 11.: 1961-ben a WWF (World Wide Fund For Nature, Természetvédelmi Világalap) bejegyzése Zürichben. www.panda.org

Szeptember 13.: Aggtelek a világörökség része lett.

Szeptember 15.: 2000-ben az olimpiai lángot Cathy Freeman, őslakos ausztrál futónő gyújtotta meg Sydneyben. 1994-ben női 400 méteren meglepetés-győzelmet aratott a Brit Nemzetközösségi Játékokon, majd utána az ausztrál zászló helyett egy fekete-vörös, a közepén sárga körrel a napot szimbolizáló lobogóval az aboriginik, az ausztrál őslakosok saját zászlójával futott tiszteletkört.

Az aussie-k (ejtsd: ózik) – azaz a bevándorlók – majdnem megkövezték ezért. Ugyanis az 1770 után egyre érkező telepek fokozatosan elvették az őslakosok földjeit, sőt irtották őket. Tasmániában ma már egyetlen őslakos sem él. Az 1920-as, 30-as években a kormány hivatalos politikája az asszimiláció, a beolvasztás volt. Az őslakosok gyermekeit ebben az időben teherautószám vadászták össze a bozótból. Elválasztották őket a szüleiktől, akiket soha többé nem láthattak, és táborokba zárva próbálták őket átnevelni. A 90-es évek elejéig Ausztráliában a fehérek mélyen hallgattak erről az intézményesített gyermekrablásról, az „elloptott nemzedékről”.

(Egy ötvenezer éve fenntarthatóan működő civilizáció gyermekeit nevelték át egy alig tízezer éve elfajult, mára teljesen pusztítóvá vált életformára.)

Szeptember 18.: Rokkantak napja. A huszadik században közel egymilliárd ember szenvedett közlekedési balesetet.

1978-ban jegyezték be a Church & Peace (Egyház és Béke) európai hálózatot, amelyet keresztény pacifista csoportok alkotnak, és már 1949-től működik. Az IFOR és a történelmi békeegyházak (Mennoniták, Kvékerek, Brethren) hozták létre, de ma minden felekezetből vannak tagcsoportjai.

Szeptember 21.: Autómentes világnap (EU). Béke és erőszakmentesség világnap (ENSZ).

Szeptember 22.: 2002-ben a Fertő-tó a világörökség része lett.

Válogatás a Simonyi Gyula által szerkesztett, napi e-maïlben kapható Bocs.hu Magazinból